

Näyttötutkinnon perusteet

**HIUSALAN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2005**

© Opetushallitus 2005

Taitto: Layout Studio Oy/Marke Eteläaho

ISBN 952-13-2322-1 (nid.)

ISBN 952-13-2323-X (pdf)

Editat Prima Oy, Helsinki 2005

DNO **33/011/2004**

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ **10.12.2004**

Voimassaoloaika **1.1.2005 alkaen toistaiseksi**

Säännökset joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Kumooa määräyksen N:o 13/011/95, 14/011/95

Muuttaa määräystä N:o

HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt hiusalan erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2005 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Soila Nordström

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1 §	Näyttötutkinnot	7
2 §	Näyttötutkintoihin valmistava koulutus.....	7
3 §	Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	9
1 §	Tutkinnon osat	9
3	Luku	
	HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	11
A.	PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	11
1 §	Ohjaajana ja perehdyttäjänä toimiminen	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	13
2 §	Yritystoiminnan kehittäminen	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
3 §	Hiusalan kehittäminen	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	17
4 §	Yritystä profiloivien palveluiden tuottaminen	18
	4.1 Ehostaminen	18
	a) Ammattitaitovaatimukset	18
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	18
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	19
	4.2 Hiuslisät	20
	a) Ammattitaitovaatimukset	20
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	20
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	21

4.3	Habituspalvelut	22
	a) Ammattitaitovaatimukset	22
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	22
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	23
B.	SUUNTAUTUMISALAT	24
5 §	Kampaajamestari	24
	a) Ammattitaitovaatimukset	24
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	24
	c) Ammattitaidon osoittamistavat.....	26
6 §	Parturimestari	27
	a) Ammattitaitovaatimukset	27
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	27
	c) Ammattitaidon osoittamistavat:.....	29
C.	VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	29
8 §	Kilpailuvalmentajana toimiminen	29
	a) Ammattitaitovaatimukset	29
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	29
	c) Ammattitaidon osoittamistavat.....	30
9 §	Hiusalan kilpailijana toimiminen.....	31
	a) Ammattitaitovaatimukset	31
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	31
	c) Ammattitaidon osoittamistavat.....	32
10 §	Hiusalan tapahtu mien tuottaminen	33
	a) Ammattitaitovaatimukset	33
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	33
	c) Ammattitaidon osoittamistavat.....	34
11 §	Kouluttajana toimiminen	34
	a) Ammattitaitovaatimukset	34
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	34
	c) Ammattitaidon osoittamistavat.....	36
LIITE	Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneen ammattialan ja ammattitaidon kuvaus	37

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot rakentuvat itsenäisistä osista. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittämistarpeista johdetuista prosesseista ja tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallinen ja tiedollinen yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten sopivan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erillaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma näyttötutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Tutkinnon suorittajan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

---

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa näyttötutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Huomio tulee kiinnittää työtaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Arvioinnin kohteet ja kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Hiusalan erikoisammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta tutkinnon osasta (1 – 4), kahdesta suuntautumisalasta (5,6) ja neljästä valinnaisesta tutkinnon osasta (7 – 10). Pakollisista tutkinnon osista neljäs, Yritystä profiloivien palveluiden tuottaminen, sisältää kolme eri vaihtoehtoa, joista yksi tulee suorittaa.

Tutkinto on valmis, kun tutkinnon suorittaja on hyväksytysti suorittanut kaikki neljä pakollista tutkinnon osaa, toisen suuntautumisalalan tutkinnon osista ja yhden valinnaisista tutkinnon osista. Tutkinnon suorittaminen kokonaisuudessaan edellyttää siis yhteensä kuuden tutkinnon osan suorittamista.

Hiusalan erikoisammattitutkinnon suuntautumisalalat ovat **kampaajamestari ja parturimestari**. Tutkinnon suorittajan on mahdollista suorittaa kumpikin näistä suuntautumisalaloittain eriytyvistä tutkinnon osista. Mikäli tutkinnon suorittaja suorittaa kampaajamestarin sekä parturimestarin suuntautumisalalan tutkinnon osat eli yhteensä seitsemän tutkinnon osaa, tutkintotodistukseen merkitään suuntautumisalaksi **parturi-kampaajamestari**.

Hiusalan erikoisammattitutkinnon osat ovat:

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

1. Ohjaajana ja perehdyttäjänä toimiminen
2. Yritystoiminnan kehittäminen
3. Hiusalan kehittäminen
4. Yritystä profiloivien palveluiden tuottaminen
  - 4.1 Ehostaminen
  - 4.2 Hiuslisäkkeet
  - 4.3 Habituspalvelut

B. SUUNTAUTUMISALAT

5. Kampaajamestari
6. Parturimestari

C. VALINNAISET TUTKINNON OSAT

7. Kilpailuvalmentajana toimiminen
8. Kilpailijana toimiminen
9. Hiusalan tapahtumien tuottaminen
10. Kouluttajana toimiminen

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	
1.	Ohjaajana ja perehdyttäjänä toimiminen
2.	Yritystoiminnan kehittäminen
3.	Hiusalan kehittäminen
4.	Yritystä profiloivien palveluiden tuottaminen
4.1	Ehostaminen
4.2	Hiuslisäkkeet
4.3	Habituspalvelut

B. SUUNTAUTUMISALAT	
5. Kamppaajamestari	6. Parturimestari

C. VALINNAISET TUTKINNON OSAT			
7. Kilpailuvalmentajana toimiminen	8. Kilpailijana toimiminen	9. Hiusalan tapahtumien tuottaminen	10. Kouluttajana toimiminen

Kuvio 1. Hiusalan erikoisammattitutkinnon osat.

3 Luku

HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

1 § Ohjaajana ja perehdyttäjänä toimiminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella oppijälähtöisen ohjauskokonaisuuden.	Oppijälähtöisen ohjauskokonaisuuden suunnittelu Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • selvittää oppijan oppimistarpeet yhteistyössä oppijan ja koulutuksen järjestäjän edustajan kanssa • yhdistää oppijan tarpeet ja ohjausympäristön toimintakulttuurin sekä sen tarjoamat oppimismahdollisuudet toimivaksi ohjauskokonaisuudeksi • asettaa ohjauskokonaisuudelle realistiset tavoitteet yhteistyössä oppijan ja koulutuksen järjestäjän kanssa • hallitsee ohjauskokonaisuuksien sisällön ja rakenteen suunnittelun • osaa hyödyntää tietotekniikkaa ja internetiä suunnittelutyössä.
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa ohjauskokonaisuuden.	Ohjaustilanteen toteutus Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ohjaa oppijaa tavoitteiden mukaisesti • soveltaa erilaisia ohjausmenetelmiä vaihtuvissa tilanteissa ottaen huomioon hiusalan, ohjausympäristön ja oppijan erityispiirteet • edesauttaa omalla toiminnallaan kannustavan ja luottamuksellisen oppimisilmapiirin syntymistä • osaa ohjata oppijaa luomaan positiivisen vuorovaikutuksen oppijan ja asiakkaan välillä • osaa ohjata oppijaa luomaan positiivisen vuorovaikutuksen yrityksen muiden toimijoiden välillä.

<p>Tutkinnon suorittaja tiedostaa omaa oppimis- ja ihmiskäsitystään.</p>	<p>Oppimis- ja ihmiskäsitysten tiedostaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa erilaisia ihmis- ja oppimiskäsityksiä • tiedostaa oman ohjaustoimintansa perustana olevaa oppimis- ja ihmiskäsitystä • tiedostaa erilaisten käsitysten vaikutuksia ja merkityksiä ohjaustilanteissa • luo itselleen persoonallisen ohjaustavan ja toimii ohjaustilanteessa sen mukaisesti.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa laatia perehdyttämissuunnitelman.</p>	<p>Kirjallisen perehdyttämissuunnitelman laatiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee erilaisia perehdyttämistapoja • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän perehdyttämissuunnitelman kirjallisesti • laatii perehdyttämissuunnitelman, joka pohjautuu alaa koskeviin säädöksiin, yhteisössä sovittuihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, työyhteisön arvoihin, liikeideaan ja hyviin toimintatapoihin • hyödyntää sidosryhmäyhteistyötä ja erilaisia tietolähteitä suunnitelmaa laatiessaan.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa perehdyttää työyhteisöön.</p>	<p>Työyhteisöön perehdyttäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää laaditun suunnitelman mukaisesti • toimii joustavasti, suunnitelmaa tarvittaessa perustellusti muuttaen • edesauttaa omalla toiminnallaan positiivisen vuorovaikutuksen syntymistä perehdytettävän ja yrityksen muiden toimijoiden välillä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja antaa palautetta ohjattavalleen.</p>	<p>Arviointi ja palautteen antaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • rohkaisee ohjattavaa realistiseen ja rakentavaan itsearviointiin • arvioi ohjattavaa ohjauskokonaisuuden tavoitteiden mukaisesti • tuo arviointikeskustelussa esille sekä hyviä että kehitettäviä osa-alueita • antaa palautetta rakentavassa, kannustavassa ja positiivisessa hengessä.

<p>Tutkinnon suorittajan osaa arvioida ja kehittää vuorovaikutteisesti omaa toimintaansa ohjaajana ja perehdyttäjänä.</p>	<p>Oman toiminnan arviointi ja kehittäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan ohjaajana ja perehdyttäjänä • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa toimintaansa ohjaajana ja perehdyttäjänä • hyödyntää saamaansa palautetta.
---	--

c) **Ammattitaidon osoittamistavat**

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan hiusalalan toimintaympäristössä, jossa tutkinnon suorittaja toimii ohjaajana ja perehdyttäjänä. Osana tutkinnon osan näyttöä arvioidaan tutkinnon suorittajan laatimat kirjalliset ohjaus- ja perehdyttämissuunnitelmat. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymän tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa arvioida kriittisesti hiusalan yrityksen nykytilaa.	<p>Yrityksen nykytilan arviointi</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi kriittisesti ja objektiivisesti hiusalan yrityksen nykytilaa • määrittää ja arvioi hiusalan yrityksen keskeisiä kilpailutekijöitä sekä niiden vaikutuksia yrityksen toimintaan.
Tutkinnon suorittaja osaa laatia yrityksen kehittämissuunnitelman.	<p>Kehittämissuunnitelman laatiminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa erilaisia yrityksen kehittämismenetelmiä • määrittelee kehittämistavoitteet • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän kehittämissuunnitelman kirjallisesti • laatii hiusalan yrityksen kehittämissuunnitelman, joka sisältää vaihtoehtoisia toimintamalleja • hyödyntää hiusalan yrityksen resursseja suunnitelmassaan • osaa suunnitella kannattavasti hiusalan yrityksen taloutta • osaa laatia suunnitelman yrityksen tiedonkulusta ja palautejärjestelmästä • osaa suunnitella ja laatia kehittämiskeskus telurungon • osaa tuottaa innovatiivisia ratkaisuja • osaa hyödyntää tietotekniikkaa ja internetiä suunnittelutyössä.
Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää asiantuntija-apua ja hiusalan sidosryhmiä kehittämissuunnitelmassaan.	<p>Asiantuntija-avun ja yhteistyön hyödyntäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee alansa ammattijärjestöt, tuottajat ja maahantuojat, viranomaistahot sekä muut alan verkostot • löytää suunnitelmansa laatimisen tueksi siihen soveltuvia sidosryhmiä.
Tutkinnon suorittajan osaa toteuttaa työssään sisäistä yrittäjyyttä.	<p>Sisäinen yrittäjyys</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee alan tutkintorakenteen ja muut kouluttautumismahdollisuudet

	<ul style="list-style-type: none"> osaa laatia yhteistyössä kouluttautumissuunnitelman hiusalan yrityksessä työskenteleville.
Tutkinnon suorittaja osaa organisoida ja johtaa hiusalan yrityksen kehittämissuunnitelman toteuttamista.	<p>Kehittämissuunnitelman toteuttamisen organisointi ja johtaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa organisoida ja johtaa hiusalan yrityksen kehittämistä laaditun kehittämissuunnitelman mukaisesti toimii joustavasti, suunnitelmaa tarvittaessa perustellusti muuttaen.
Tutkinnon suorittaja osaa arvioida kehittämissuunnitelmaansa ja omaa toimintaansa yrityksen kehittämisessä.	<p>Kehittämissuunnitelman arviointi</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteutumista osaa tunnistaa tulevia kehittämishaasteita. <p>Oman toiminnan arviointi</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan vastaanottaa palautetta ammatillisesti osaa arvioida omaa toimintaansa kehittämishankkeessa hyödyntää saamaansa palautetta.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan ammatillinen osaaminen osoitetaan laatimalla liiketoiminnan kehittämissuunnitelma yritykselle ja toimimalla hiusalan yrityksen kehittämisen organisointi- ja johtamistehtävissä.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Ammattitaidon osoittamista syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä arviointikeskustelulla, jossa dokumenttien ja arviointien pohjalta tarkennetaan ja täsmennetään tutkinnon suorittajan valmiuksia toimia hiusalan yritystoiminnan kehittäjänä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tunnistaa ajankohtaisia hiusalan kehittämistarpeita.</p>	<p>Hiusalan kehittämistarpeiden tunnistaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa hiusalan työelämän todellisia kehittämishaasteita • löytää kehittämishankkeita, jotka koskettavat koko hiusalaa • osaa ideoida kehittämishankkeita, joiden tavoitteena on tuottaa uutta tietoa, taitoa tai niiden levitystä • osaa ideoida kehittämishankkeita, jotka ovat ajankohtaisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa esitellä kehittämishankkeita muille hiusalan toimijoille.</p>	<p>Kehittämishankkeiden esittelemine Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määritellä kohderyhmän, jolle kehittämishankkeita esitellään • osaa suunnitella, markkinoida ja järjestää esittelytilaisuuden siten, että pystyy keräämään rakentavaa palautetta • osaa käyttää palautetta valitun kehittämishankkeen suunnittelussa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella yhden hiusalan kehittämishankkeen.</p>	<p>Kehittämishankkeen suunnittelemine Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii tavoitteet hankkeelle • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän toteutussuunnitelman kirjallisesti • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän rahoitussuunnitelman kirjallisesti • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän toteutuksen arviointisuunnitelman kirjallisesti • osaa hyödyntää tietotekniikkaa ja internetiä suunnittelutyössä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa suunnittelemansa hiusalan kehittämishankkeen.</p>	<p>Kehittämishankkeen toteuttamine Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia laaditun suunnitelman mukaisesti • toimii joustavasti, suunnitelmaa tarvittaessa perustellusti muuttaen

	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida rahoitussuunnitelman toteutumista.
Tutkinnon suorittaja osaa tiedottaa kehittämishankkeensa tulokset.	<p>Tulosten julkaiseminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa määritellä kohderyhmän, jolle tulokset tiedotetaan osaa tiedottaa hankkeensa tulokset perustellusti tarkoituksenmukaisilla keinoilla osaa suunnitella palautteenkeruun niin, että se on hyödynnettävissä alan kehittämisessä osaa kerätä palautetta hankkeen tuloksen julkistamisen jälkeen.
Tutkinnon suorittaja osaa kehittää hankettaan eteenpäin.	<p>Kehittämishankkeen itsearviointi</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> käyttää laatimaansa arviointisuunnitelmaa itsearvioinnin pohjana tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet hiusalan kehittämistoiminnassa. <p>Uusien kehittämiskohteiden tunnistaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa laatia yhteenvedon kehittämiskohteesta tunnistaa yhteenvedon perusteella hiusalan uusia kehittämiskohteita.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan ammatillinen osaaminen osoitetaan suunnittelemalla ja toteuttamalla hiusalan kehittämishanke. Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Ammattitaidon osoittamista syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä arviointikeskustelulla, jossa dokumenttien ja arviointien pohjalta tarkennetaan ja täsmennetään tutkinnon suorittajan valmiuksia toimia hiusalan kehittäjänä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

4 § Yritystä profiloivien palveluiden tuottaminen

Hiusalalla toimivan on kyettävä tarjoamaan asiakkailleen peruspalveluja täydentäviä palveluja voidakseen toimia tuloksellisesti jatkuvassa kilpailutilanteessa. Tutkinnon osan suorittamiseksi on valittava yksi (1) seuraavista yritystä profiloivista palveluvaihtoehtoista.

- 4.1 Ehostaminen
- 4.2 Hiuslisät
- 4.3 Habituspalvelut

4.1 Ehostaminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä asiakasanalyysin.	Asiakasanalyysin tekeminen Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan toiveet ja tarpeet • analysoi asiakkaan ihotyypin ja muut ehostukseen vaikuttavat tekijät • analysoi tyyliä ja persoonalliset tekijät.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella asiakkaan tyyliin, tilaisuuteen ja asuun sopivan ehostuksen.	Ehostuksen suunnittelu Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ehostuksen asiakasanalyysin perusteella • suunnittelee ehostuksen tilaisuuteen ja asiakkaan asukokonaisuuteen sopivaksi • laatii jäsenyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän ehostussuunnitelman kuvallisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa asiakkaan tyyliin, tilaisuuteen ja asuun sopivan ehostuksen.	Ehostuksen toteutus Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa ehostuksen suunnitelman mukaisesti • osaa käyttää erilaisia ehostusmenetelmiä ja -välineitä • hallitsee ehostusvalmisteiden käytön ja toiminnan.
Tutkinnon suorittaja hallitsee asiakaslähtöisen palvelun.	Asiakaspalvelu Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • toimii tavoitteellisesti ja hienotunteisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • opastaa asiakasta tarpeen mukaan.

<p>Tutkinnon suorittaja noudattaa työturvallisuussäädöksiä ja käyttöohjeita.</p>	<p>Työturvallisuussäädösten ja käyttöohjeiden noudattaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa turvallisia työtapoja ja hygieniasäädöksiä ehotaessaan ja huoltaessaan työvälineitä • noudattaa laitteiden, tuotteiden ja aineiden käyttöohjeita.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.

c) **Ammattitaidon osoittamistavat**

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan todellisissa työelämän erilaisissa ehostuspalvelutilanteissa. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

4.2 Hiuslisät

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä asiakasanalyysin.	<p>Asiakasanalyysin tekeminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan toiveet ja tarpeet • hahmottaa asiakkaan ulkoisen olemuksen, ilmaisun ja liikkumistavan • hahmottaa sanallisen ja sanattoman viestinnän sisällöt • kiteyttää tekemistään havainnoista asiakkaan keskeisimmän tyylin piirteet hiuslisäkampauksen näkökulmasta • analysoi asiakkaan hiukset ja hiuspohjan ja ottaa huomioon muut hiuslisäkampaukseen vaikuttavat tekijät.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella yksilöllisen asiakkaan tyyliä tukevan hiuslisäkampauksen	<p>Hiuslisäkampauksen suunnittelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee hiuslisäkampauksen asiakasanalyysin perusteella yhteistyössä asiakkaan kanssa • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän hiuslisäkampauksen suunnitelman kuvallisesti • valitsee hiuslisäkampauksen tekemiseen erilaisista työmenetelmistä ja -välineistä tarkoituksenmukaisimmat • perustelee suunnitelmansa.
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa suunnitelman mukaisen hiuslisäkampauksen.	<p>Hiuslisäkampauksen toteutus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa tavoitteen mukaisen työkokonaisuuden siten, että kaikki työvaiheet tukevat toisiaan • hallitsee valitsemansa menetelmän ja siihen kuuluvat toimenpiteet sekä laitteet • osaa muuttaa suunnitelmaa tarvittaessa • osaa perustella muutokset • toimii taloudellisesti • työskentelee ergonomisesti.
Tutkinnon suorittaja hallitsee asiakaslähtöisen palvelun.	<p>Asiakaspalvelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tavoitteellisesti ja hienotunteisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • huolehtii asiakkaan hyvinvoinnista ja opastaa häntä työskentelyn aikana • opastaa asiakasta hiuslisäkampauksen kotihoidossa.

<p>Tutkinnon suorittaja noudattaa työturvallisuussäädöksiä ja käyttöohjeita.</p>	<p>Työturvallisuussäädösten ja käyttöohjeiden noudattaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa turvallisia työtapoja ja hygieniasäädöksiä hiuslisäkampauksia tehdessään ja huoltaessaan työvälineitä • noudattaa käyttämiensä työvälineiden ja tuotteiden käyttöohjeita.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.

c) **Ammattitaidon osoittamistavat**

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan todellisissa työelämän tilanteissa suunnittelemalla ja toteuttamalla yksilöllisiä työkokonaisuuksia hiuslisämateriaaleilla naiselle tai miehelle. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymän tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

4.3 Habituspalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä asiakasanalyysin.	<p>Asiakasanalyysin tekeminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan toiveet ja tarpeet • hahmottaa asiakkaan ulkoisen olemuksen, ilmaisun ja liikkumistavan • hahmottaa sanallisen ja sanattoman viestinnän sisällöt • osaa verrata asiakkaan tarpeita ja toiveita tarjolla olevien palveluiden avulla saavutettaviin tuloksiin.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella asiakkaalle habituksen muuttamiseen, rakentamiseen tai esille saattamiseen kohdistuvan palvelukokonaisuuden.	<p>Palvelukokonaisuuden suunnittelu</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee palvelukokonaisuuden asiakasanalyysin perusteella yhteistyössä asiakkaan kanssa • laatii jäsentyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän palvelukokonaisuussuunnitelman kirjallisesti • tuntee etiketin ja eri kulttuurien habitukseen liittyviä viestejä • kertoo asiakkaalleen, millaisia kulttuurisia ja sosiaalisia arvoja suunniteltu habitus viestittää • osaa arvioida asiantuntemuksensa riittävyyttä suhteessa suunniteltuun palvelukokonaisuuteen • osaa suositella sidosryhmien palveluja silloin, jos omat taidot eivät riitä kattamaan asiakkaan tarpeita ja toiveita.
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa suunnittelemansa palvelukokonaisuuden.	<p>Palvelukokonaisuuden toteuttaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa tavoitteen mukaisen työkokonaisuuden siten, että kaikki työvaiheet tukevat toisiaan • hallitsee valitsemansa työkokonaisuuden osat • osaa muuttaa suunnitelmaa tarvittaessa • osaa perustella muutokset • noudattaa kyseistä palvelua koskevia lakeja ja asetuksia, asiakas- ja työturvallisuutta sekä hyviä hiusalan palvelu- ja työtapoja.

<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee asiakaslähtöisen palvelun.</p>	<p>Asiakaspalvelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tavoitteellisesti ja hienotunteisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • huolehtii asiakkaan hyvinvoinnista ja opastaa häntä työskentelyn aikana • opastaa asiakasta palvelukokonaisuuden käytössä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.

c) **Ammattitaidon osoittamistavat**

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan todellisissa työelämän tilanteissa. Tutkinnon osan suoritus voi koostua sellaisista asiakkaille tehtävistä palvelukokonaisuuksista, joissa asiakkaiden habitusta muutetaan, rakennetaan tai se saatetaan esille. Tällaisia palvelukokonaisuuksia voivat olla esimerkiksi ns. stailaus, imagovalmennus tai roolivalmennus, jotka tutkinnon suorittaja toteuttaa yhteistyössä muiden tarvittavien asiantuntijoiden kanssa. Habituspalveluiksi eivät tässä tutkinnonosassa riitä jokaiseen asiakaspalvelutilanteeseen liittyvät tyylin tukemis- tai tulkintapalvelut.

Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymis-
tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olenainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

B. SUUNTAUTUMISALAT

5 § Kampaaajamestari

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä asiakasanalyysin asiakkaalle.	Asiakasanalyysin tekeminen Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan toiveet ja tarpeet • tunnistaa omaa toimintaansa ja ajatteluaan ohjaavia arvoja • tiedostaa oman tyylinsä • erottaa oman tyylin asiakkaan tyylistä • hahmottaa asiakkaan ulkoisen olemuksen, ilmaisen ja liikkumistavan • hahmottaa sanallisen ja sanattoman viestinnän sisällöt • kiteyttää tekemistään havainnoista asiakkaan keskeisimmät tyylin piirteet • analysoi asiakkaan hiukset ja hiuspohjan ja ottaa huomioon muut palvelukokonaisuuteen vaikuttavat tekijät.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella asiakkaalle yksilöllisen asiakkaan tyyliä tukevan työkokonaisuuden arkeen ja juhlaan.	Työkokonaisuuden suunnittelu Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee työkokonaisuuden asiakasanalyysin perusteella • osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia ammatillisia käsittelyjä siten, että ne tukevat toisiaan ja tuovat asiakkaan tyylin esille • hallitsee pesu-, hoito-, värjäys-, permanentti- ja muotoilutuotteiden toiminnan ja käytön • suunnittelee kotihoito-ohjeet.
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa asiakkaalle yksilöllisen asiakkaan tyyliä tukevan työkokonaisuuden arkeen ja juhlaan.	Työkokonaisuuden toteutus Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa tavoitteen mukaisen työkokonaisuuden siten, että kaikki työvaiheet tukevat toisiaan • hallitsee pesu-, hoito-, värjäys-, permanentti- ja muotoilutuotteiden käytön • hallitsee valitsemansa menetelmät ja siihen kuuluvat toimenpiteet sekä laitteet • osaa muuttaa suunnitelmaa tarvittaessa • osaa perustella muutokset • toimii taloudellisesti.

<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee asiakaslähtöisen palvelun.</p> <p>Tutkinnon suorittaja hallitsee suomen tai ruotsin kielen lisäksi yhden vieraan kielen puhumisen ja puheen ymmärtämisen yleisen kielitutkinnon taitotason kaksi (2) mukaisesti.</p>	<p>Asiakaspalvelu Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tavoitteellisesti ja hienotunteisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • huolehtii asiakkaan hyvinvoinnista ja opastaa häntä työskentelyn aikana • opastaa asiakasta palvelukokonaisuuden käytössä • hallitsee nopeatempoiset ja yllättävät asiakaspalvelutilanteet • suosittelee seuraavia työkokonaisuutta tukevia palveluja ja tuotteita. <p>Vieraan kielen puhuminen ja puheen ymmärtäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selviää rutiininomaisista yksinkertaista tiedonvaihtoa vaativista puhetilanteista vieraalla kielellä vaikka ääntämisessä voi olla puutteita • hallitsee yksinkertaisimman peruskieliopin ja hiusalan keskeisen sanaston • saa viestinsä perille, vaikka joissakin tilanteissa viestin perille meno voi vaatia sitä, että puhekumppani auttaa puhujaa sanottavan muotoilussa • ymmärtää puhetta, joka on selkeää ja melko yksinkertaista ja joka käsittelee hiusalan asioita ja jokapäiväisiä, tavalliseen arkipäivään liittyviä asioita.
<p>Tutkinnon suorittaja noudattaa työturvallisuussäädöksiä ja käyttöohjeita.</p>	<p>Työturvallisuussäädösten ja käyttöohjeiden noudattaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa turvallisia työtapoja ja hygieniasäädöksiä tehdessään työkokonaisuutta ja huoltaessaan työvälineitä • noudattaa laitteiden, tuotteiden ja aineiden käyttöohjeita.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa edesauttaa työssäjaksamistaan.</p>	<p>Työssäjaksamisesta huolehtiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pyrkii työskentelemään ergonomisesti • tietää ravitsemuksen, levon ja liikunnan ym. elämäntapojen merkityksen työssäjaksamisen näkökulmasta.

<p>Tutkinnon suorittaja arvioi ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.
---	---

c) **Ammattitaidon osoittamistavat**

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan todellisissa työelämän asiakaspalvelutilanteissa suunnittelemalla ja toteuttamalla useita työkokonaisuuksia erikäisille asiakkaille. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymän tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä asiakasanalyysin asiakkaalle.	<p>Asiakasanalyysin tekeminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää asiakkaan toiveet ja tarpeet • tunnistaa omaa toimintaansa ja ajatteluaan ohjaavia arvoja • tiedostaa oman tyylinsä • erottaa oman tyylin asiakkaan tyylistä • hahmottaa asiakkaan ulkoisen olemuksen, ilmaisun ja liikkumistavan • hahmottaa sanallisen ja sanattoman viestinnän sisällöt • kiteyttää tekemistään havainnoista asiakkaan keskeisimmät tyylin piirteet • analysoi asiakkaan hiukset ja hiuspohjan ja ottaa huomioon muut palvelukokonaisuuteen vaikuttavat tekijät.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella asiakkaalle yksilöllisen asiakkaan tyyliä tukevan työkokonaisuuden arkeen ja juhlaan.	<p>Työkokonaisuuden suunnittelu</p> <p>Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee työkokonaisuuden asiakasanalyysin perusteella • osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia ammatillisia käsittelyjä siten, että ne tukevat toisiaan ja tuovat asiakkaan tyylin esille • hallitsee pesu-, hoito-, värjäys-, permanentti-, parta- ja muotoilu- tuotteiden toiminnan ja käytön • suunnittelee kotihoito-ohjeet.
Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa asiakkaalle yksilöllisen asiakkaan tyyliä tukevan työkokonaisuuden arkeen ja juhlaan.	<p>Työkokonaisuuden toteutus</p> <p>Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa tavoitteen mukaisen työkokonaisuuden siten, että kaikki työvaiheet tukevat toisiaan • hallitsee pesu-, hoito-, värjäys-, permanentti-, parta- ja muotoilu- tuotteiden käytön • hallitsee valitsemansa menetelmät ja siihen kuuluvat toimenpiteet sekä laitteet • osaa muuttaa suunnitelmaa tarvittaessa • osaa perustella muutokset • toimii taloudellisesti.

<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee asiakaslähtöisen palvelun.</p> <p>Tutkinnon suorittaja hallitsee suomen tai ruotsin kielen lisäksi yhden vieraan kielen puhumisen ja puheen ymmärtämisen yleisen kielitutkinnon taitotason kaksi (2) mukaisesti.</p>	<p>Asiakaspalvelu Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tavoitteellisesti ja hienotunteisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • huolehtii asiakkaan hyvinvoinnista ja opastaa häntä työskentelyn aikana • opastaa asiakasta palvelukokonaisuuden käytössä • hallitsee nopeatempoiset ja yllättävät asiakaspalvelutilanteet • suosittelee seuraavia työkokonaisuutta tukevia palveluja ja tuotteita. <p>Vieraan kielen puhuminen ja puheen ymmärtäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selviää rutiininomaisista yksinkertaista tiedonvaihtoa vaativista puhetilanteista vieraalla kielellä vaikka ääntämisessä voi olla puutteita • hallitsee yksinkertaisimman peruskieliopin ja hiusalan keskeisen sanaston • saa viestinsä perille, vaikka joissakin tilanteissa viestin perille meno voi vaatia sitä, että puhekumppani auttaa puhujaa sanottavan muotoilussa • ymmärtää puhetta, joka on selkeää ja melko yksinkertaista ja joka käsittelee hiusalan asioita ja jokapäiväisiä, tavalliseen arkipäivään liittyviä asioita.
<p>Tutkinnon suorittaja noudattaa työturvallisuussäädöksiä ja käyttöohjeita.</p>	<p>Työturvallisuussäädösten ja käyttöohjeiden noudattaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa turvallisia työtapoja ja hygieniasäädöksiä tehdessään työkokonaisuutta ja huoltaessaan työvälineitä • noudattaa laitteiden, tuotteiden ja aineiden käyttöohjeita.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa edesauttaa työssäjaksamistaan.</p>	<p>Työssäjaksamisesta huolehtiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pyrkii työskentelemään ergonomisesti • tietää ravitsemuksen, levon ja liikunnan ym. elämäntapojen merkityksen työssäjaksamisen näkökulmasta.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat:

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan todellisissa työelämän asiakaspalvelutilanteissa suunnittelemalla ja toteuttamalla useita työkokonaisuuksia eri-ikäisille asiakkaille. Partatyö suoritetaan amerikkalaisena parranajona, -muotoiluna ja -värjäyksenä. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymän tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritusosat on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

C. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

8 § Kilpailuvalmentajana toimiminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee hiusalan kilpailujärjestelmät ja sidosryhmäyhteistyön.</p>	<p>Kilpailujärjestelmien hallinta ja sidosryhmäyhteistyö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hiusalan kilpailujärjestelmän ja osaa olla yhteydessä niitä ylläpitäviin organisaatioihin • hallitsee hiusalan kilpailujen toimintakulttuurin ja sen erityispiirteet • tunnistaa asiantuntija-avun tarpeen • hyödyntää tarvittaessa asiantuntija-apua valmennustyössään • osaa luoda kontakteja ja lobata valmennettaviensa hyväksi.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa laatia kilpailijalle valmennussuunnitelman.</p>	<p>Valmennussuunnitelman laatiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia harjoittelumuotoja suhteessa kilpailijan taitoihin ja kilpailujen tavoitteisiin • hallitsee harjoittelu- ja kilpailuaikataulujen laatimisen • osaa laatia rahoitussuunnitelman • hallitsee kilpailuihin valmistautumisen eri vaiheet • osaa suunnitella kilpailijaa tukevan vuorovaikutus- ja palautetavan • hallitsee kilpailumallin tai -harjoituspään hankintaan ja valintaan liittyvät erityisvaatimukset • hallitsee erilaisten kilpailujen sääntöjenmukaisen kilpailukokonaisuuden visuaalisen suunnittelun.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee kilpailuvalmentajana toimimisen.</p>	<p>Kilpailuvalmentajana toimiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii valmennettavansa tarpeiden ja valmennussuunnitelman mukaisesti kilpailuun valmistautumisen eri vaiheissa • osaa tarvittaessa perustellusti muuttaa valmennussuunnitelmaa harjoittelun edetessä • hallitsee ammatillisen vuorovaikutuksen valmennustehtävässään • osaa antaa kilpailijaa tukevalla tavalla palautetta kilpailuun valmistautumisen eri vaiheissa sekä kilpailun jälkeen.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan hiusalan toimintaympäristössä, jossa tutkinnon suorittaja toimii kilpailuvalmentajana. Tutkinnon suorittajan tu-

lee toimia valmentajana vähintään yhteen hiusalan kilpailuun. Osana tutkinnon osan näyttöä arvioidaan tutkinnon suorittajan laatima kirjallinen valmennussuunnitelma. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

9 § Hiusalan kilpailijana toimiminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja tuntee vähintään yhden hiusalan kilpailutyyppin ja sidosryhmäyhteistyön.	<p>Kilpailutyyppin tuntemus Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee vähintään yhden hiusalan kilpailun rakenteen ja säännöt • hallitsee vähintään yhden hiusalan kilpailun toimintakulttuurin ja sen erityispiirteet. <p>Sidosryhmäyhteistyö Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa, milloin tarvitsee asiantuntija-apua • osaa tarvittaessa hyödyntää asiantuntija-apua.
Tutkinnon suorittaja hallitsee kilpailusuunnitelman laatimisen.	<p>Kilpailusuunnitelman laatiminen Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee tarkoituksenmukaisimmat harjoittelumuodot • laatii harjoittelu- ja kilpailuaikataulut • laatii rahoitussuunnitelman.
Tutkinnon suorittaja hallitsee kilpailutöiden suunnittelun.	<p>Kilpailutöiden suunnittelu Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita sääntöjä • hallitsee kilpailumallin tai -harjoituspään hankintaan ja valintaan liittyvät erityisvaatimukset • hallitsee kilpailutyyppin mukaisen kilpailukokonaisuuden visuaalisen suunnittelun.

<p>Tutkinnon suorittaja osallistuu yhteen kilpailuun.</p>	<p>Kilpailutöiden harjoittelu Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkii mallit tai harjoituspää • harjoittelee kilpailutöitä suunnitelman mukaisesti • hankkii asut, koristeet ja ehostuspalvelut • hyödyntää mahdollisia sidosryhmiä • osaa ratkaista tekniikkaongelmia • osaa kehittää kilpailutöitä harjoittelun edetessä. <p>Kilpaileminen Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistuu yhteen kilpailuun • suorittaa kilpailutyöt sääntöjen puitteissa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • osaa arvioida omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan hiusalan toimintaympäristössä, jossa tutkinnon suorittaja toimii kilpailijana. Tutkinnon suorittajan tulee osallistua vähintään yhteen hiusalan kilpailuun. Osana tutkinnon osan näyttöä arvioidaan tutkinnon suorittajan laatima kilpailusuunnitelma. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa laatia suunnitelman kannattavasta ja toteuttamiskelpoisesta tapahtumasta.</p>	<p>Tapahtuman suunnittelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi kriittisesti ja objektiivisesti erilaisten tapahtumien tarvetta • laatii alustavan budjetin • arvioi asiantuntemuksensa riittävyttä suhteessa suunnitteilla olevaan tapahtumaan • asettaa tapahtumalle tavoitteet ja laatii mielekkään toteuttamismallin • laatii jäsenytyneen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän tapahtumasuunnitelman kirjallisesti.
<p>Tutkinnon suorittajan hallitsee tapahtumien järjestämiseen liittyvän sidosryhmäyhteistyön.</p>	<p>Sidosryhmäyhteistyö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkii tietoa eri yhteistyökumppaneista • esittelee laatimansa suunnitelman yhteistyökumppaneille • esittää vaihtoehtoisia suunnitelmia tapahtuman toteuttamiselle • hyödyntää yhteistyökumppaneiden näkemyksiä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa tapahtuman suunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Tapahtuman toteuttaminen Tutkinnon suorittaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii suunnitelman mukaisesti • hallitsee tapahtumassa vaadittavan henkilöstön johtamisen • toimii joustavasti ja muuttaa suunnitelmaa tarvittaessa • seuraa tuloja ja menoja suhteessa laadittuun budjettiin.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida tapahtuman toteutumista.</p>	<p>Tapahtuman toteutumisen arviointi Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi tapahtuman tavoitteiden toteutumista suhteessa tavoitteisiin • arvioi käytetyn toteuttamismallin toimivuutta • arvioi sidosryhmäyhteistyön toimivuutta • tunnistaa tulevia tarpeita erilaisille tapahtumille.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa.	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi tavoitteiden saavuttamista • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • arvioi omaa osaamistaan • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä.
---	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan ammatillinen osaaminen osoitetaan suunnittelemalla ja tuottamalla hiusalalan tapahtuma. Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan yhteistyönä. Ammattitaidon osoittamista syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä arviointikeskustelulla, jossa dokumenttien ja arviointien pohjalta tarkennetaan ja täsmennetään tutkinnon suorittajan valmiuksia toimia hiusalalan tapahtumien tuottajana. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

11 § Kouluttajana toimiminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittajan ymmärtää oppimisen perusteita.	<p>Oppimisteorioiden ymmärtäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • erottaa toisistaan erilaisia oppimiskäsityksiä • havaitsee koulutustilanteiden suunnittelun ja toteutuksen perustana olevan oppimiskäsityksen <p>Oman oppimisenäkemyksen tiedostaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysoi oman koulutustoimintansa vaikutuksia toisen ihmisen oppimiseen • perustelee tekemiään oppimisenäkemykseen liittyviä arvovalintoja

<p>Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella koulutustilaisuuden.</p>	<p>Koulutustilaisuuden suunnittelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää kohderyhmän toiveet ja tavoitteet • laatii koulutustilaisuuden tavoitteet ja laajuuden • laatii jäsenyteen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän koulutussuunnitelman kirjallisesti • laatii toteuttamiskelpoisen, jäsenyteen, johdonmukaisen ja ymmärrettävän rahoitussuunnitelman kirjallisesti • arvioi realistisesti koulutustilaisuuden edellyttämät aineelliset ja henkiset resurssit • laatii tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävän vaiheistetun toteuttamismallin • suunnittelee tarvittavien koulutusmateriaalien, mallien tms. tarpeen.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee koulutustilaisuuksien järjestämiseen liittyvän sidosryhmäyhteistyön.</p>	<p>Sidosryhmäyhteistyö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkii tietoa eri yhteistyökumppaneista ja käytettävissä olevista yhteistyökanavista • neuvottelee yhteistyökumppaneiden kanssa tuloksellisesti • koostaa mahdollisista yhteistyökumppaneista toimivan kokonaisuuden • esittelee laatimansa suunnitelman yhteistyökumppaneille • esittää perusteltuja vaihtoehtoisia suunnitelmia koulutushankkeen toteuttamiselle • hyödyntää yhteistyökumppaneiden näkemyksiä • saavuttaa markkinoinnillaan kohderyhmän niin, että koulutustilaisuus voidaan toteuttaa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa koulutustilaisuuden suunnitelman mukaisesti</p>	<p>Koulutustilaisuuden toteuttaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii suunnitelmansa mukaan • korjaa suunnitelmaa perustellusti tarpeen mukaan • organisoii eri toimijoiden työskentelyn saumattomaksi kokonaisuudeksi • ylläpitää positiivista ilmapiiriä • hallitsee oppimisen aiheena olevan sisällön.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää koulutussuunnitelmaa ja sen toteuttamista.</p>	<p>Koulutustilaisuuden suunnittelun arviointi Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittaa koulutustilaisuuden kannattavuutta oppimisen ja talouden näkökulmista • arvioi tavoitteiden saavuttamista • perustelee tavoitteiden ja toteutuman välisten eroavaisuuksien syitä ja seurauksia. <p>Koulutustilaisuuksien kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii jatkosuunnitelman toteutuneen koulutustilaisuuden pohjalta.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää työtään ja toimintaansa kouluttajana.</p>	<p>Oman työn arviointi ja kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi tavoitteiden saavuttamista • arvioi omaa osaamistaan • hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan • vastaanottaa palautetta ammatillisesti • hyödyntää saamaansa palautetta ammattitaitonsa kehittämisessä • laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman omien kouluttajan taitojensa kehittämisestä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan ammatillinen osaaminen osoitetaan suunnittelemalla ja toteuttamalla hiusalalan koulutustilaisuus. Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Ammattitaidon osoittamista syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä arviointikeskustelulla, jossa dokumenttien ja arviointien pohjalta tarkennetaan ja täsmennetään tutkinnon suorittajan valmiuksia toimia hiusalalan kouluttajana. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palautte annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

LIITE

HIUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON SUORITTANEEN AMMATTIALAN JA AMMATTITAIIDON KUVAUS

Ammattialan kuvaus

Hiusalan palveluilla vaikutetaan ihmisen ulkoiseen olemukseen huomioiden käytännölliset, esteettiset, sosiaaliset ja eettiset näkökohdat. Ala on kaupallinen ja käsityömäinen palveluala, jossa terve kilpailu ja työn hyvä laatu edistävät taloudellista tuottavuutta. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneen työ on osa kauneudenhoitoalan ammattitoimintaa itsenäisesti ja ammatillisen verkoston jäsenenä. Työ on hiusalan vaativimpien, korkeatasoisten palveluiden tuottamista ja niissä tarvittavan erikoisosaamisen hallintaa. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneen työlle on ominaista jatkuva kehittäminen ja elinikäinen oppiminen.

Toimintaympäristöt

Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneet toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina, yrittäjinä ja toisen palveluksessa. Tutkinnon suorittajat tarjoavat laadukasta ja tasalaatuista sekä yksilöllistä erikoisosaamista pienyrityksissä ja hiusalan suurissa organisaatioissa. Erikoisammattitutkinnon suorittaneet voivat toimia myös esimiestehtävissä ja työpaikkaohjaajina. He toimivat parturi-kampaamoliikkeiden lisäksi hoitoloiden, kylpylöiden, sairaaloiden, palvelutalojen ja risteilyalusten yhteydessä sekä asiakkaiden kotona. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneet toimivat erilaisissa myynti-, konsultointi- ja koulutustehtävissä koulutuspalveluja tarjoavien yritysten, kauppojen, kosmeettisten valmisteiden maahantuojien ja tukkuliikkeiden palveluksessa. Erikoisosaamisensa mukaan hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittaneet sijoittuvat myös teatteri-, valokuvaus- ja elokuva-alan sekä television palvelukseen. Alan kansainvälisen luonteen vuoksi erikoisammattitutkinnon suorittajat sijoittuvat myös ulkomaille erilaisiin työtehtäviin.

Ammattitaidon kuvaus

Työssä tarvitaan vahvaa ammatillista osaamista, kädentaitoja, tiedon hankintaa ja sen soveltamista käytännön tilanteisiin, vastuullisuutta ja sitoutumista työhön sekä työ- ja toimintakykyisyyttä yhdessä muun työyhteisön jäsenten kanssa muuttuvissa työelämän tilanteissa. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittanut toimii vastuullisesti, laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti hiusalan eri tehtävissä. Työssä painottuvat erilaisten asiakkaiden kohtaaminen ja palvelu. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa tuottaa asiakkaalle laadukkaan palvelukokonaisuuden käyttäen omaa persoonaansa palvelun laadun tuottajana sekä käyttäen käsiään, kosmeettisia valmisteita ja muita työvälineitä ja laitteita palvelun teknisen laadun tuottajana. Tutkinnon suorittaja toimii taloudellisesti huolehtien samalla työsuojelusta ja terveydestä. Tutkinnon suorittanut toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti omaa sekä muiden ammattitaitoa arvostaen. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa kehittää hiusalaa ja sen yritystoimintaa sekä toimia asiantuntijana yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Työn laadun kehittäminen edellyttää kykyä ja halua jatkuvaan oman toiminnan

arviointiin, ammattitaidon kehittämiseen ja täydentämiseen. Hiusalan erikoisammattitutkinnon suorittanut toimii työyhteisön jäsenten ammattitaidon kehittäjänä ja ohjaajana sekä alansa kehittäjänä ja eteenpäin viejänä.